

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ (ЗА ОЗНАКОЮ ЩОДО СКЛАДУ ЗАСНОВНИКІВ ТА УЧАСНИКІВ)

Формування ринку недержавних пенсійних фондів країни – досить складний процес, в якому необхідно враховувати багато факторів. До них належать соціально-економічні тенденції, демографічна структура, ступінь розвитку фінансового ринку тощо.

Закон України “Про недержавне пенсійне забезпечення” дає можливість створювати пенсійні фонди трьох видів, а саме: відкритий, корпоративний та професійний.

Кожний пенсійний фонд має свої особливості щодо складу засновників та учасників (рис. 1).

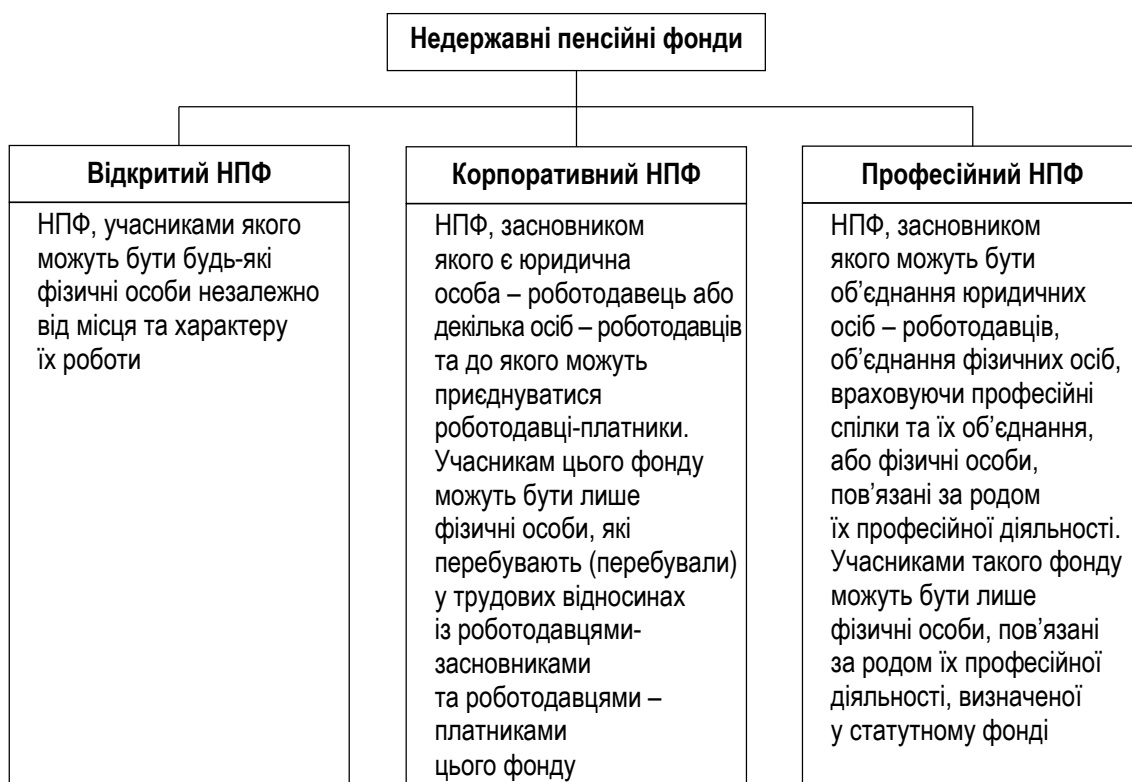

Рис. 1. Види недержавних пенсійних фондів

У системі недержавного пенсійного забезпечення спостерігається чітка тенденція збільшення кількості недержавних пенсійних фондів. Загальна кількість зареєстрованих НПФ за 2007 рік збільшилася на 22 % і становила 96 недержавних пенсійних фондів. Аналізуючи економічну ситуацію в Україні та фінансові можливості населення, можна стверджувати, що найбільш поширеними є відкриті та корпоративні пенсійні фонди (78 та 14 % відповідно).

Разом з тим у 2007 році спостерігалася найбільш висока динаміка створення професійних фондів, кількість яких за рік зросла на 33 %, водночас як кількість корпоративних фондів зросла на 30 %, а відкритих – на 19.

Середній сукупний пенсійний внесок із розрахунку на одного учасника НПФ у корпоративних фондах досяг значення 2 026 грн., у професійних – близько 1 000 грн.

Найбільша кількість учасників пенсійних фондів зосереджена на кінець 2007 року у відкритих НПФ – 88 % від загальної кількості учасників (244 182 учасники). Найменша кількість учасників зосереджена в корпоративних НПФ (5 %, або 13 123 учасники). Учасники професійних НПФ склали 7 % від загальної кількості, або 21 322 учасники. При цьому за 2007 рік кількість учасників відкритих НПФ збільшилася на 52 %, водночас як у професійних НПФ – на 10,4 %, а в корпоративних зменшилася на 2 %.

Така тенденція пов'язана з більшою гнучкістю відкритих фондів для учасника щодо можливості входу і виходу з цих фондів.

Таким чином, слід відмітити такі тенденції розвитку НПФ:

- випереджальні темпи створення відкритих НПФ;
- формування конкурентної ринкової позиції відкритих і корпоративних НПФ при залученні пенсійних внесків.

Разом з тим для більшості населення України послуги недержавних пенсійних фондів є відносно новим, а для деякого і невідомим поняттям.

Отже, недержавні пенсійні фонди повинні насамперед поліпшити інформативну діяльність, зацікавити громадян у подальшому розвитку своїх фінансових продуктів, а також створити всі умови для соціального захисту своїх учасників.